

NWI — En nordisk söktjänst för World Wide Web

Ett konsortium av nordiska forskningsbibliotek och nätverksorgan presenterar Nordiskt Webindex, en nordisk söktjänst utvecklad i Norden för en nordisk publik. I dag finns en experimentell tjänst offentligt tillgänglig på nätet på URL <http://nwi.u2.lu.se>.

Det kan knappast ha undgått någon som följer med i det offentliga samtalet att ord som *Internet* och *World Wide Web* förekommer allt oftare. Internet, det största nätverket, kan närmast beskrivas som ett internationellt nätverk av nationella nät av lokala nät av datorer. World Wide Web är ett hjälpmedel för att på ett enkelt sätt såväl publicera som att ta del av material i elektronisk form. Dokument i denna form är *hypertextuella*, dvs, *länkade* till varandra, på ett sätt som gör det möjligt för en författare att direkt hänvisa sina läsare till andra besläktade dokument. Dessa länkar ersätter litteraturlistorna i pappersbunden information.

Att lätt hitta rätt på nätet

Internet i allmänhet och WWW i synnerhet växer nu med en explosionsartad hastighet. WWW är i sig inte ett hjälpmedel för att *hitta* information i Nätets gigantiska informationsmoras. För detta ändamål har det utvecklats så kallade sökmaskiner, som är tänkta att fungera som hjälpsamma spindlar i nätet. Sökmaskinerna är helt enkelt databaser, som får sin information genom särskilda datorprogram, robotar, som på ett mer eller mindre begåvat sätt automatiskt ”klickar” sig fram till informationen genom att följa WWW-dokumentens länkar.

En helt nordisk söktjänst

Sådana söktjänster erbjuds för närvarande av ett antal stora Nordamerikanska företag, som t ex Digital (Alta Vista), Lycos och America Online (Webcrawler). Vi har nu glädjen att kunna offentliggöra en helt nordisk söktjänst — Nordiskt

Webindex — utvecklad som ett samarbetsprojekt mellan Netlab, Lunds universitetsbiblioteks utvecklingsavdelning och Danmarks Tekniske Videncenter (Danmarks nationalbibliotek för teknisk litteratur).

Projektets mål är att upprätta en service som kontinuerligt och automatiskt letar reda på och indexerar all WWW-tillgänglig information i Norden.

Projektets mål är att upprätta en service som kontinuerligt och automatiskt letar reda på och indexerar all WWW-tillgänglig information i Norden. Utvecklingsarbetet finansieras av NORDINFO, och Bibliotekstjänst AB (Sverige). Ytterligare medel har skjutits till av nationella organ som BIBSAM (Sverige), BIBSYS (Norge) och CRC/Funet (Finland). Programvaran är skriven så att

Svensk WWW och NWI-databasen i siffror

Vi beräknar att den svenska WWW omfattar nästan 600 000 dokument. I skrivande stund (den 9 maj 1996) innehåller vår svenska databas 427 901 "länkar", av vilka 268 170 är indexerade, dvs vi vet vad nästan hälften av alla WWW-sidor i Sverige handlar om och känner till nästan tre fjärdedelar av dem. Antalet kända servrar är 4 387. NWIs robot arbetar för närvarande kontinuerligt med att kartlägga svensk WWW, för att hinna bli färdig innan den färdiga tjänsten skall presenteras senare i sommar. Roboten kopierar dokument över nätverket, läser igenom dem och söker upp och sparar nyckelinformation i texten. Programmet klarar i dag av att hantera ungefär 15 000 dokument per dygn. Siffran är dock normalt lägre på grund av väntetider på nätet, maskinbelastning och dylikt.

databasen kan aktualiseras av robotar baserade i respektive land. Robotarna skall dock hålla kontakt med varandra, genom att tipsa varandra om nya "heta" länkar. Söktjänsten kommer att bli fritt tillgänglig via nationella servrar, användargränssnittet blir WWW.

Under några år framöver kommer NWI att fungera som ett komplement till de stora databaserna. I framtiden kommer dock troligen små databaser att ersätta sökjättarna.

Varför NWI behövs

När vi började planera för Nordiskt Webindex existerade ingen söktjänst som klarade av de nordiska språken, flera stora sökmaskiner gör det fortfarande inte — t ex Lycos som nyligen slutit avtal med Posten om inrättandet av en nordisk söktjänst. Idag är inte NWI ensam om att klara av de nordiska språkens särskilda bokstäver, så gör till exempel Alta Vista från Digital. Fördelarna med att skapa ett Nordiskt WebIndex är:

Korrekt hantering och sökbarhet av våra nordiska nationella tecken. Vårt mål på sikt är också en korrekt hantering av sammansatta ord i samtliga nordiska språk.

Det flesta andra söktjänster är nu uppköpta eller licensierade av kommersiella företag (som Microsoft, America Online m fl). Nordiskt Webindex är tänkt att bli en del av den offentliga nordiska servicen på nätverks- och informationssområdet.

Man får en enhetlig möjlighet att söka bland all nordisk information.

Internets tillväxt kommer göra de stora globala tjänsterna ohanterliga. Var skall du söka upp den lokala pizzerian när det är dags för lunch?

Under några år framöver kommer NWI att fungera som ett komplement till de stora databaserna. I

framtiden kommer dock troligen små databaser att ersätta sökjättarna. Vinnarna blir små samarbetande enheter, med förmågan att låta frågor "vandra", för att de skall kunna söka sina svar från jordens alla hörn. Sökjättarna, som vi känner dem, kommer, likt dinosaurierna, dö ut. I stället kommer det att växa fram nätverk av mindre enheter, liknande NWI.

Vinnarna blir små samarbetande enheter, med förmågan att låta frågor "vandra", för att de skall kunna söka sina svar från jordens alla hörn.

Till kännedomen om den Nordiska webben

Vi beräknar att svensk WWW omfattar nästan 600000 dokument (se faktarutan). Webbdokumentens genomsnittliga (illustrationer oräknade) storlek ligger kring 8 kilobyte, vilket innebär att det finns ungefär 5 miljoner A4-sidor ren textinformation tillgänglig på det svenska nätet. Denna informationsmängd, har vuxit till sin nuvarande storlek på bara några få år. Allt svenskt tryck material arkiveras i dag av Kungliga Biblioteket och hos oss vid Lunds universitetsbibliotek, enligt beslut i Sveriges riksdag (övriga stora forskningsbibliotek tar emot pliktleveranser, men har ingen lagstadgad skyldighet att arkivera). Kungliga biblioteket och Lunds universitetsbibliotek diskuterar nu möjligheterna att för eftervärlden på olika vis kunna dokumentera den pågående tumultartade omdaningen av samhällets mediestruktur. NWI-databasen kommer i detta sammanhang att vara en ovärderlig tillgång.

ANDERS ARDÖ Tel: 046-222 44 56
(anders.ardo@ub2.lu.se)

SIGFRID LUNDBERG Tel: 046-222 36 83
(siglun@munin.ub2.lu.se)